

ПРИРОДА-НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ

Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне
угіддя міжнародного значення
(Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи
природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Травень, 2022 р.

№ 5 (337)

Переселенці – НПП «Синевир»: «Дякуємо за вашу людяність!»

З початку війни Національний природний парк «Синевир» прихистив сотні людей, котрі змушенню були тікати від постійних бомбардувань та покинути свої домівки, щоби вижити та уберегти себе та свої сім'ї від небезпеки.

Здебільшого це наші співвітчизники з населених пунктів Київщини, Чернігівщини, Сумщини, які першими потрапили під окупацію ворога.

Приїхавши сюди вони потрапили в абсолютно невідому їм місцевість, не знаючи, як їх зустрінуть.

Проте всіх їх – і дорослих, і дітей, і їх чотирилапих друзів – синевирці любляче та приязно зустріли.

Без сумніву всі вони хочуть повернутися до рідних домівок та звичного укладу життя.

Хтось з них вже повернувся, а хтось ще залишається на невизначений термін, оскільки вдома досі небезпечно.

Водночас закарпатська гостинність не залишається непоміченою, тому щоразу, як хтось від'їжджає, на адресу парку та його працівників лунають слова вдячності.

Так, напередодні свого від'їзду

група переселенців, котрі проживали у мотелях парку, широко подякувала за наданий прихисток очільнику природоохоронної установи Миколі Дербаку та всім небайдужим працівникам НПП «Синевир», які допомагали їм у цей непростий час.

«Хочемо висловити слова подяки від імені кожної людини, якій ви допомогли. Дякуємо за вашу людяність, самовіддану та безкорисливу працю – звернулися гости.

«У час, коли кожен робить все, що може, ваш парк продемонстрував, що ви на своєму місці та ефективно працюєте на благо Батьківщини. Навіть тут, за тисячі кілометрів від лінії фронту, ви невпинно працюєте та примножуєте нашу перемогу над ворогом – наголосили переселенці. Ви довели, що сьогодні вся Україна єдина як ніколи і обов'язково переможе!»

Прийнявши гостей директор НПП «Синевир» Микола Дербак у свою чергу подякував усім небайдужим, у тому числі закордонним партнерам, європейським природоохоронним організаціям, за надану підтримку та гуманітарну допомогу, та підкреслив, що їх вклад є не менш вагомим.

«Віримо, що війна закінчиться й настане мир. Тому будемо раді бачити Вас у нашему краю не як переселенців, а як туристів і гостей. Бережіть себе!» – побажав їм директор парку.

Наочанок на згадку про проведений час у НПП «Синевир» всі обмінялися подарунками й сувенірами та зробили спільне фото.

З Днем вишиванки!

Міжнародний День вишиванки, найбільш шановані давніми працівники Національного природного парку «Синевир» зустріли тематично. Відзначили свято у вишиванках з яскравими національними барвами, чим приемно здивували відвідувачів, а деяких своїм вчинком навіть надихнули.

«День української вишиванки – урочистий день для кожної людини у нашій країні, це свято, яке українці зустрічають щороку. Ми не повинні соромитися власного минулого, – одягати вишиванку й бути гордими того, що ми — українці — нація з багатою історією та глибоким корінням. Українські традиції – одні з найкрасивіших в світі. І в наших з вами силах поширити їх, розповісти про них тим, хто цього ще не знає. Одягайте свої вишиванки і нехай весь світ побачить, яка прекрасна наша Україна і її символи!» – наголосив директор НПП «Синевир» Микола Дербак.

Перш за все, варто зазначити, що більшість мотивів для орнаменту українцям подарувала сама матінка-природа. Але тим, що всю природу зобразити за допомогою голки і нитки неможливо, визначають основні інтерпретації візерунків, які містять той чи інший елемент з широким смисловим навантаженням. Дослідники та митці вишивки вважають, що закарпатська вишивка дуже різnobарвна та густа – традиційними тут було більше десятка кольорів. Найпоширеніші та

закарпатцями кольори – червоний та чорний. Вони вважалися магічними. Червоний свідчив про життєдайну енергію сонця, кохання, радість землі. Чорний – в жодному разі не колір смерті чи жалоби, як ми звикли вважати, швидше навпаки: пращури наділяли його магією життєвої сили рідної землі, він уособлював безліч таємних знаків і закликів до родючого ґрунту, що забезпечував урожай і достаток.

Сорочка завжди вишивалась жіночими руками, а тому несла сильний емоційний заряд, символізувала добро, любов і вірність. Давнє замовлення наших пращурів говорило: «Якою білою є сорочка на тілі, таким щоб і чоловік до жінки був». Саме тому дівчата повинні були вишити своєму нареченому вишиванку до весілля.

Українська вишивка, як і українська пісня, міцно закріпилася в певні модні тренди і сьогодні є знаковими для нашої традиційної культури. Без любові до української пісні, без розуміння символіки української вишивки на станеш справжнім українцем.

Зараз всеукраїнський день вишиванки став міжнародним святом, символом єдності України, яке відзначають понад півсотні країн усього світу.

Василь Росада

Екоосвіта НПП «Синевир»

Еколо-освітня діяльність Національного природного парку «Синевир» здійснюється з метою забезпечення підтримки природно-заповідної справи широкими верствами населення і є надзвичайно важливим чинником у діяльності установи. Насамперед вона сприяє вирішенню місцевих екологічних проблем, підвищенню екологічної свідомості і розвитку екологічної культури населення.

З самого початку свого існування, НПП «Синевир» став практичним осередком для розвитку еколо-освітньої, рекреаційної та туристичної діяльності в регіоні. Завдяки широкій системі суспільних комунікацій у формі власних екологічних PR-акцій, лекцій, бесід, дискусій, «круглих столів», консультацій вдалося залучити широкі кола населення до покращення природного середовища, підвищенню іміджу установи та гірського краю в цілому.

Фахівцями установи та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється систематична цілеспрямована робота з усіма верствами населення для забезпечення принципу безперервності екологічної освіти та виховання.

Особливо важливим напрямом еколо-освітньої діяльності є робота з дітьми. Діти із задоволенням беруть участь в екологічних іграх, заняттях на природі, екскурсіях. Спостерігаючи природу – вони пізнають себе,

навколошній світ, своє місце в природі. Все це поєднується із активним відпочинком в умовах гармонійного духовного впливу мальовничих ландшафтів, кольорів та звуків природи.

При цьому формується

Також на базі об'єктів природно-заповідного фонду НПП «Синевир» систематично проводяться еколо-просвітницькі заходи та акції, що дозволяє надзвичайно ефективно впливати на світогляд людей, використовуючи інформа-

усвідомлення єдності людини і природи через живе сприйняття навколошнього світу в природно-заповідній території. У процесі виховання формується особиста відповідальність за стан охорони природи, відроджується традиційно мудре відношення людини до невиснажливого використання природних ресурсів.

Найчастіше використовуються такі форми занять, як екскурсії екологічними стежками та туристичними маршрутами нацпарку, заняття, семінари, конференції, екологічні ігри, конкурси тощо.

Щороку на підтримку таких заходів та акцій у межах нацпарку бере чимало охочих. Спільними зусиллями учасників висаджуються молоді дерева, кущі, упорядковуються території парку, організовуються виставки, проводяться конкурси, фестивалі та ін.

Водночас здійснюється систематична робота з місцевим населенням та відвідувачами парку, розвивається співробітництво з навчально-освітніми закладами, вишами, органами державної влади та місцевого самоврядування, з

регіональними нацпарками та заповідниками, ЗМІ, із зацікавленістю громадкістю тощо.

Постійно триває співпраця з територіальними громадами Тереблянської долини, з якими спільно вирішуються різні питання, зокрема екологічні, а також ті, що стосуються туризму, освіти, розвитку гірського краю, поводження з відходами тощо.

Таким чином, різнопланова еколо-освітня діяльність, у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду НПП «Синевир», зводиться до формування етичних стосунків людини з природою, сприяння екологічно-балансованому розвитку місцевості, формування екологічної свідомості та культури всіх верств населення.

Співробітники парку й надалі активно реалізують просвітницьку функцію заповідної справи, спрямовану на поширення ідей гуманізму та принципів екологічного світогляду, патріотичного виховання молоді у дусі любові до чарівної природи та небайдужого ставлення до рідного краю.

Щораз, як юні відвідувачі так і дорослі мандрівники й дослідники гір, раді зустрічі з фахівцями національного парку, які завжди готові поділитися цікавою інформацією про мальовничий гірський край та цікаві природні, історико-культурні об'єкти.

Марина ПЕЧКАН

Літопис природи в НПП «Синевир»

Основним напрямом наукової та науково-технічної діяльності Національного природного парку «Синевир» є здійснення фундаментальних та прикладних наукових досліджень функціонування екосистем в умовах заповідних режимів.

Фахівці наукового відділу НПП «Синевир» у процесі своєї діяльності особливу увагу звертають на ведення Літопису природи теми № 1 – «Наукові дослідження», відповідно до порядку підготовки польових матеріалів по дослідженню та спостереженню на основі Програми Літопису природи, що забезпечує його формування із 10 розділів, а саме - загальні відомості про НПП «Синевир»; наукові полігони; абіотичне середовище; рослинний світ; тваринний світ; збереження видів рослин і тварин та природних середовищ існування, що занесені в чинні для України міжнародні переліки; календар природи; антропогенний вплив; аналіз результатів та перспективи наукових досліджень; участь заповідників і природних парків у виконанні чинних для України Міжнародних конвенцій.

Матеріали польових наукових досліджень та спостережень є основною формою узагальнення результатів за станом збереження і змінами раритетних природних

комплексів та об'єктів, а також збереження рідкісних і червоно-книжних видів рослин і тварин. Крім того, у восьми природоохоронних науково-дослідних відділеннях НПП «Синевир» проводяться науково-дослідні роботи та надається оцінка стану збереження загального біорізноманіття, а також розроблення наукових рекомендацій та заходів щодо охорони та ефективного використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Фахівцями відділу постійно проводяться кліматичні, фенологічні, гідрологічні спостереження на території нацпарку, а також щорічно ведеться календар природи за фенологічними та вегетаційними циклами розвитку живої природи.

Останнім часом співробітниками наукового відділу НПП «Синевир» закладено 10 наукових полігонів, 22 постійні пробні ділянки, 20 тимчасових пробних ділянок та 10 облікових наукових маршрутів, на яких проводяться науково-дослідні роботи по збереженню рідкісних та червоно-книжних видів флори і фауни, рідкісних рослинних угрупувань, що занесені до Зеленої книги України. Разом з цим на території парку нараховуються 60 особливо цінних природних комплексів та об'єктів, на яких постійно ведеться науковий моніторинг.

Варто наголосити, що особлива увага приділяється вивченю

раритетних компонентів флори і фауни та природних комплексів. На даних науково-дослідних об'єктах особлива увага звертається на стан збереження популяції та їх поширення рідкісних видів рослин і тварин, що занесені в чинні для України міжнародні переліки.

Загальна чисельність видів, що віднесено до національних та міжнародних переліків на території парку нараховується 188 рослин, 374 тварин, що мають особливий статус охорони як такі, що знаходяться під загрозою зникнення в Європі і Світовому масштабі.

Сьогодні науковими співробітниками установи систематично проводяться науково-дослідні роботи з 12 наукових тематик, а також навчально-виробничі польові практикумі із студентами вищих та середньо-технічних навчальних закладів України в різних наукових напрямах, що стосуються дослідження і вивчення рідкісних і зникаючих видів та раритетних природних комплексів і об'єктів.

Таке проведення науково-дослідних робіт на території НПП «Синевир» супроводжується поданням відповідних матеріалів до Літопису природи та поточних звітів про виконану роботу за відповідний період.

Юрій ЯРЕМА

Посади дерево миру

З ініціативи Національного природного парку «Синевир» відбувається соціально-екологічний захід у рамках безстрокової весняної Всеукраїнської акції «Посади дерево миру».

Саме під таким гаслом стартувала чергова екологічна акція на базі навчального центру НПУ ім. М. Драгоманова, яка знову об'єднала небайдужих дорослих та дітей-переселенців.

До висадки молодого лісу долучилося 45 мешканців навчального центру. Всі учасники з відповідальністю поставилися до роботи. Висаджено понад 50 саджанців хвойних та листяних порід, які взято з лісового розсадника Национального природного парку «Синевир». Побажання були небагатослівні, проте щирі: перемоги, миру та добра.

Любов Гречин

Пташиний світ НПП «Синевир»

Щорічно в другу суботу і неділю ник; голубові: припутень, голуб- травня відзначають Всесвітній день синяк, горлиця садова, горлиця мігруючих птахів (World Migratory звичайна, а із дятлових: дятел Bird Day). Історично передумовою зелений, крутиголовка та ін.

для запровадження цього дня стала Основна мета заходу – поширення Міжнародна конвенція з охорони ня знань про мігруючих птахів, птахів, підписана ще у 1906 році. місця їх відпочинку та шляхи

У рамках відзначення Всесвітнього переміщення. Фахівці парку намага- дня мігруючих птахів, працівниками лися якомога більше розповісти та Національного природного парку наочно показати присутнім багатство «Синевир» проведено науково-піз- тво пташиного світу рідного краю, навальні заходи в зелених класах, що його поширення, значення та встановлені на лоні природи, де причини зменшення чисельності. здійснено навчально-просвітницькі, Птахи – частина живої природи, їх роз'яснювальні бесіди з місцевими потрібно любити і берегти не лише дітками про різноманітність, тому, що вони корисні, а й тому, що поширення та значення мігруючих переповнюють наше буденне життя птахів, також проведено практикум масою позитивних емоцій. Турбота по визначеню мігруючих птахів у про птахів це не лише проблеми природі для окремої категорії зникнення пернатих у світі, а й працівників установи та переселен- частина нашого життя, нашої культури.

Про орнітофауну на території НПП «Синевир» розповіла фахівчиня них часів шанувала мігруючих екологічно-освітньої роботи Мар'яна птахів, пов'язувала з ними свої Нірома, яка своєю презентацією заці- повір'я, приказки, прикмети. Люди кавила присутніх про видовий склад з тогою в серці дивилися в слід та місця перебування пернатих. птахам, що відлітають на південний Адже у нацпарку нараховується 140 видів птахів, із 15 рядів та 42 навесні. Клини птахів, що летять у родин. Найпоширенішими представниками є Горобцеподібні (Passeriformes) до яких віднесено 22 родини.

В орнітофауні нацпарку обліковується понад 100 видів гніздових птахів, серед яких: 48 гніzdуються і є осілими на території круглий рік, а 23 види - перелітними. Окрім родини, що пролітають через Карпати, під час весняної або осінньої міграції, можуть зупинятись на перепочинок.

Крім осілих видів птахів, що перебувають постійно в різних екологічних умовах природних екосистем НПП «Синевир» 91 вид пернатих прилітає весною на територію парку, де масово гніздяться, виводять своїх пташенят, а осінню відлітають в теплі краї і є мігруючими.

Окрему увагу приділено мігруючим видам, таким як соколоподібні – яструбові: осоїд, канюк звичайний, орел карлик, підорлик малий; соколові: підсоколик великий, боривітер звичайний; тетерукові: орябок; фазанові: перепілка; пастушкові: деркач; баранцеві: слуква, набереж-

Мар'яна НІРОДА

Гори кличуть...

Щороку на території Національного природного парку «Синевир» все більш популярним стає такий різновид відпочинку, як зелений туризм.

Зелений туризм - це відпочинок в сільській місцевості, віддалений від галасливих та гучних міст. Для отримання задоволення від спокійної обстановки з чистим повітрям, помилуватися чудовими гірськими пейзажами, посмакувати смачною домашньою кухнею, зарядитися енергією Карпатських гір, до НПП «Синевир» приїздить чимало туристів з різних куточків світу.

Екотуризм на території парку доволі розвинений. Тут є змога не тільки отримати незабутні враження, але й набути особливого морального та оздоровчого стану, який абсолютно відрізняється від того, що притаманий після відпочинку на морському узбережжі. Це одна з переваг зеленого туризму, який стає в Україні все популярнішим.

Щоб насолодитися красою гір, варто прогулятися туристичними маршрутами, які пролягають через мальовничі хребти Горган та приводять туристів до чудових пралісів та гірських озер.

Привабливими локаціями для такого виду відпочинку є рекреаційне містечко «Рабачинка»,

неподалік Реабілітаційного центру бурих ведмедів, мотель «Бункер» поряд з історичною Лінією Арпада, мотель «Остріки», що розміщений неподалік розгалуження річки Теребля та Чорна Ріка, мотель «Синевирська Поляна» у однойменному селі поблизу озера Синевир, а також музей-скансен «Старе село» у селі Колочава...

Повсюди стоять затишні будиночки, що являють собою невеличкі етнографічні музеї з цікавою колекцією автентичних раритетних предметів побуту, старовинних інструментів, ткацького та побутового знайдя, верховинського одягу, що стають ідеальним місцем для відпочинку та поринання у старовинні часи.

Про те, які добре наші люди і, яка чудова наша природа, зайвий раз нагадувати не потрібно. На території нацпарку живуть гостинні господарі, які радо зустрічають туристів і здатні запропонувати найвибагливішому відпочивальнику якісний сервіс та комфортний відпочинок вдалини від міської метушні.

У долині НПП «Синевир» мандрівників радо зустрічають й господарі зелених садиб, яких нараховується до п'яти десятків з усіма зручностями та необхідними умовами для чудового відпочинку. Місцевий колорит, домашній затишок, свіжість лісу - все створює для відвідувачів особливу атмосферу.

Уже наближається тепле літо, тож плануйте свої вікенди й відпустки. Ми пропонуємо мальовничі місця, де можна гарно відпочити біля водойм чи серед лісу, відчути гірський край Закарпаття на смак та отримати заряд бадьорості й оптимізму.

Мар'яна ЦІМБОТА

Брати ікру – складний процес

У Національному природному парку «Синевир» вже понад п'ятдесят років, як діє форельне господарство. Розташовано воно в мальовничій місцині Синевирського ПОНДВ в ур. Чорна Ріка.

Як відомо, форель живе лише в чистій, холодній, проточній воді, тому в господарстві до всіх водоймищ і ставочків підведено спеціальні дерев'яні жолоби, через які подається джерельна вода. Саме тут і живе форель.

На жаль, форель самостійно не розмножується в ставках, для цього потрібно робити штучні маніпуляції. Брати ікру – дуже складний процес. Це делікатна ручна праця.

Про сам процес забору ікры нам розповів інспектор ПЗФ 1-ої категорії Іван Субота, – «... береш у руки рибину й акуратним легким погладжуванням видавлюєш ікру, а з самця – молочко. Для полегшення та зручності, годиться це робити з помічником. Потім усе акуратно пір'їнкою вимішуємо і цю суміш закладаємо до інкубаційного обладнання. Догляд за розвитком зародків потребує чимало часу, після чого працюємо з личинкою, малъком, а потім з більш великими

рибинами...».

Кажуть, у природі форель набирає до 5-10 кг, але в штучних водоймах таких ніхто не тримає, хіба що маточне поголів'я. Риба живе до 10-12 років, а найкращу ікру дає у віці від 3-7 років. Годувати форель належить спеціальними кормами, а саме щодня по три-чотири рази, а взимку двічі.

Сьогодні в господарстві є близько 300 одиниць рибоносного матеріалу, який цією весни видав понад 45 тис. ікринок. Щороку господарство намагається нарощувати обсяги райдужної форелі, де в кінцевому результаті, весною зарибають нею гірські річки та потоки, а частину вирощують у своїх ставках.

Василь СЯТИНЯ, начальник Синевирського ПОНДВ

«Синій Вір»

Еколо-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вір».
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Тетяна Красняник, Ігор Розоха
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевир»

Адреса:
с. Синевир, 1626, Хустський р-н.,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua
За точність наведених фактів відповідальність несе автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторінках
газети.
Тираж 500 прим.
Зам.
Номер віддруковано у ТзОВ «Терно-Граф». Адреса: вул. Текстильна, 18, м. Тернопіль, 46000

Метеорологічні показники за квітень 2022 р

Виходячи з результатів метеорологічних спостережень за квітень, можна дійти висновку, що спостерігається тенденція до зростання температури повітря з різкими перепадами, що інколи пов'язано із тривалими та значними опадами.

Середня місячна температура повітря в квітні становила +7°C.

Максимальна температура повітря +20°C., мінімальна - 6°C.

Протягом 8-ми днів спостерігалися заморозки, найпізніший з них зафіксовано – 20 квітня ц.р.

Кількість днів з опадами становила 17, з них - 10 з дощем, 7 - з снігом. Впродовж 3-х днів пройшли потужні зливи, один день в супроводі грому та блискавки. Рівень води в р. Теребля піднявся до 150 см. Протягом двох днів зафіксовано випадання снігу від 3 до 10 см.

Незважаючи на різкі перепади температур, спостерігалася інтенсивна поява ранньовесняних видів рослин таких як: кремена біла, кремена гібридна, стокротки багаторічні, мати-й-мачуха, калюжниця болотна, анемона дібрівна, зубниця залозиста, кульбаба лікарська та інші.

Тетяна НІРОДА,
наукова співробітница

Безкоштовні екскурсії для переселенців

Національний природний парк «Синевир» щоденно турбується про переважання тимчасово переміщених осіб, які вимушено знайшли прихисток в природоохоронній установі. Співробітники парку якомога частіше залишають їх у вільний час до різних заходів, екоакцій та культурних програм.

Однією з таких культурних програм стала безкоштовна екскурсія по території музею «Старе село».

Під час проведення екскурсії, відвідувачі музею під відкритим небом із цікавістю оглянули залізницю, паротяг та вагони старого поїзда, який можна назвати родзинкою музею. Дізналися про численні друковані видання початку минулого століття, ознайомилися з історією рідного краю.

Особливу увагу дітей і дорослих привернули старовинні дерев'яні

хатинки, тодішнє чоловіче та жіноче враження від екскурсії до музею, ознавлення, ремесла горян, кузня, а також стара школа, де можна було ознайомитися з умовами навчання юних колачів за часів чехословацької влади.

Кожен з присутніх мав можливість побачити збережену минувшину й побут працурів-закарпатців, які жили і трудились впродовж останніх трьох століть на своїх рідних теренах.

Всі присутні отримали незабутні

ві факти з історії, поринули в атмосферу старого села, прогулялися стежками музею, зігріваючись променями весняного сонця і найважливіше – підняли свій настрій та хоч трохи відволіклися від напруженої ситуації сьогодення.

Тетяна КРАСНЯНИК

Вітаємо!

Поздоровляємо з днем народження Шишигу Василя Вікторовича, заступника директора - головного природознавця.

Бажаємо успіхів, здоров'я, радості і щастя. Нехай удача супроводжує вас у всіх справах і в житті буде безліч цікавих і чудових подій.

Широ вітаємо Павлюка Василя Юрійовича, начальника Квасовецького ПОНДВ.

У травні святкують іменини працівники НПП «Синевир»:

Бугина Василь Степанович, заступник начальника господарського відділу;

Біланін Степан Іванович, робітник; Гінцяк Михайло Михайлович, майстер з охорони природи Квасовецького ПОНДВ;

Гречин Федір Григорович, інспектор І.к. Остріцького ПОНДВ;

Драч Михайло Юрійович, інспектор І.к. Квасовецького ПОНДВ;

Колька Наталія Степанівна, фахівець з рекреації Синевирського ПОНДВ; Куруц Юрій Іванович, інспектор І.к. Остріцького ПОНДВ;

Керита Юрій Васильович, інспектор І.к. Квасовецького ПОНДВ;

Макар Василь Йосипович, інспектор І.к. Квасовецького ПОНДВ;

Нірода Тетяна Михайлівна, науковий співробітник;

Печкан Любов Іванівна, провідний бухгалтер;

Попович Валентина Ільківна, технік; Рошинець Василь Васильович, заступник начальника Колочавського ПОНДВ;

Стець Іван Васильович, водій; Стець Іван Федорович, фахівець; Цімбота Мар'яна Юріївна, провідний інженер;

Цімбота Михайло Іванович, інспектор І.к. Остріцького ПОНДВ;

Цімбота Василіна Василівна, підсобний працівник;

Шпілька Михайло Іванович, майстер з охорони природи Синевирського ПОНДВ;

Шетеля Юрій Йосипович, інспектор І.к. Колочавського ПОНДВ.

Значимо міцного здоров'я, довгих років життя, радості і сміху, поваги оточуючих і любові рідних!

З ювілем!

50 – річний ювілей святкує Цупер Іван Васильович, інспектор І.к. Синевирського ПОНДВ;

Хай кожен день буде наповнений яскравими подіями, а мрії втілюються в життя.

З нагоди чудового свята бажаємо матеріального достатку, великої поваги та особистого щастя, великих досягнень і незламних успіхів в професійній діяльності та житті.

Хай кожен день ясніє небом чистим,

Світанки сяють, скупані в росі. У серці радість розквіта іскриста,

І мрії хай збуваються усі.

***

45 – річний ювілей відзначає Тільняк Андрій Константинович, інспектор І.к. Синевирського ПОНДВ;

Нехай життя тече під знаком щастя і любові. Буде зігріте добром, любов'ю, гараздами. Нехай удача супроводжує вас у всіх справах і в житті буде безліч цікавих і чудових подій.

Здоров'я, щастя та добра, Наснаги, успіхів, тепла.

І повсякденно, повсякчас, Хай буде все у вас гарразд.

***

35 – річний ювілей відзначає Кут Андрій Андрійович, інспектор І.к. Остріцького ПОНДВ;

Нехай життя тече під знаком щастя і любові. Буде зігріте добром, любов'ю, гараздами. Нехай удача супроводжує вас у всіх справах і в житті буде безліч цікавих і чудових подій.

З повагою і ширими побажаннями – колектив працівників НПП «Синевир».

НПП «Синевир» займається виробництвом екологічно чистої продукції

Ароматні трав'яні чаї з лікувальних рослин почали вирощувати в НПП «Синевир» не випадково. Адже, тільки тут, де кришталева гірська вода і очищене смереками повітря, можна зібрати по-справжньому корисні і лікувальні дари природи.

На визначеній земельній ділянці в рамках проекту «Збереження карпатських пралісів» працівники установи продовжують вирощувати лікарські чаї. За участю працівників наукового відділу зараз на плантації проводять необхідні весняні роботи. Проведено реконструкцію, відповідно до якої плантацію розділено на секції, які огорожено дерев'яними дошками. Відповідно до технології вирощування, насіння посіяно рядками, легко можна буде прополоти і підживлювати органічними добривами.

«Висіяне насіння потребує постійного догляду, адже є рослини, які вразливі до наших гірських кліматичних умов» - запевняє заступник директора з НДР Юрій Тюх.

Не має потреби розповідати, що ці трави, є унікальними за своїми якостями? Без сумніву, ні. Вчасно та правильно вирощено й зібрано врожай, робить його не просто унікальним напоєм, а цілющим еліксиром. Готові чаї можна буде застосовувати з метою профілактики, так і лікування. Варто зазначити, що готовий чаєвий продукт є дешевим у порівнянні з синтетичними ліками.

Тож, якщо ви піклуєтесь про своє здоров'я і вам не байдуже, що пити – приєднуйтесь!

Любов ГРЕЧИН